

Luontoselvitys

Kurenala, pohjoisen osan asemakaavamuutos,
Pudasjärven kaupunki

Muutosluettelo

Versio	Päiväys	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
	3.10.2023		Atte Lindqvist	

Sweco Finland Oy	2661738-3
Projekti	Aurinkovoimapuisto
Työnumero	23703645
Asiakas	Pudasjärven kaupunki
Tekijä	Aija Degerman
Päiväys	3.10.2023
Dokumenttiviite	Luontoselvitys, Pudasjärvi Kurenalan pohjoisen osan asemakaavamuutos

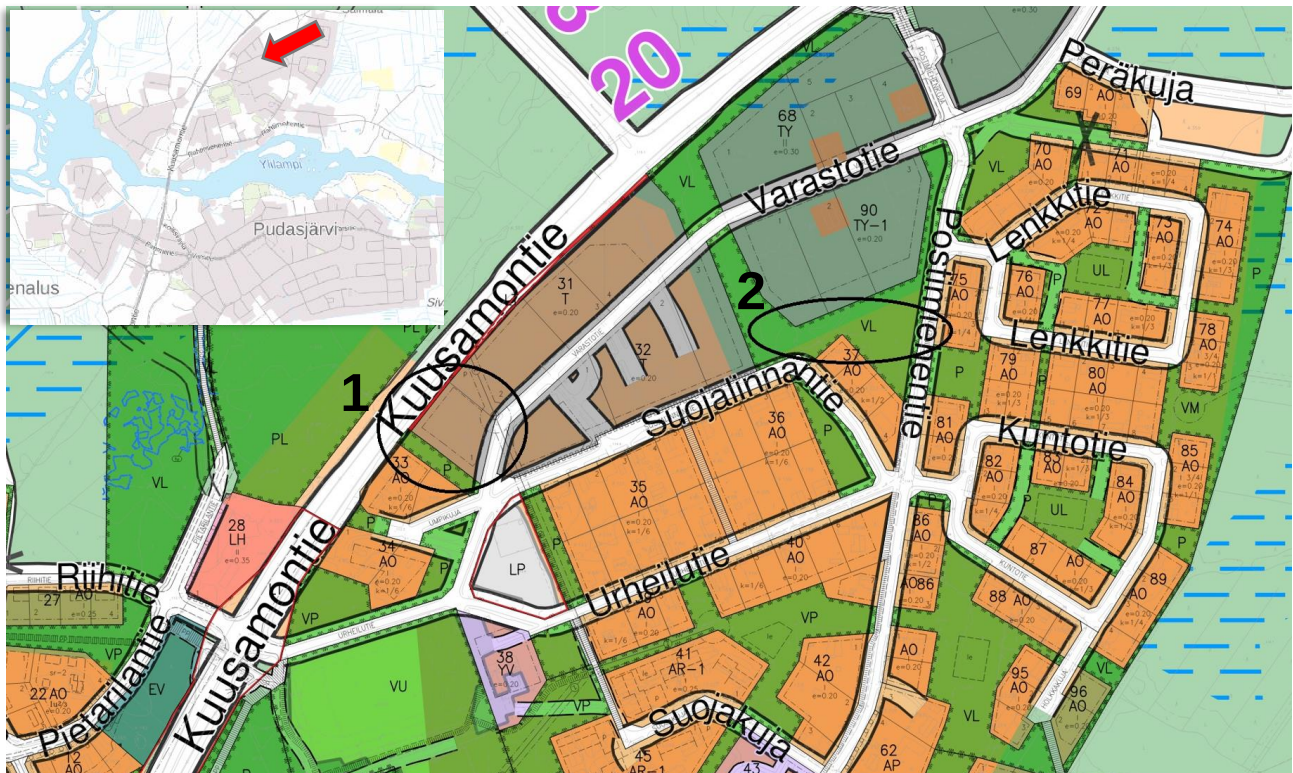
1.	Johdanto	4
2.	Aineisto ja menetelmät	4
3.	Alueen yleiskuvaus	5
4.	Kasvillisuus ja luontotyytit	7
5.	Linnusto ja muu eläimistö	9
6.	Natura-alueet, suojelualueet ja muut arvokkaat alueet ja kohteet	9
7.	Selvitysalueiden huomiotavat luontoarvot	9
8.	Vieraslajit	10
9.	Yhteenveto ja suositukset	10
10.	Lähteet	11

1. Johdanto

Luontoselvitys on laadittu Pudasjärven Kurenalan pohjoisen osan asemakaavamuutoksen lähtötiedoiksi. Suojalinnan selvitysalueen luonnonoloja on tarkasteltu avoimen aineiston lähtötietojen ja maastokäynnin (18.8.2023) perusteella. Selvitys painottuu kasvillisuuteen ja luontotyypeihin. Pesimälinnuston tai muun eläimistön selvityksiä ei alueelle ole tässä yhteydessä tehty. Selvityksessä on esitetty alueen yleiskuvaus, luontoarvot ja annettu suositukset niiden huomioimiseksi maankäytön suunnitteluun.

Selvitys koskee erityisesti kahta osa-aluetta teollisuusalueella tai sen reunalla. Alueiden sijainti on esitetty kuvassa alla (Kuva 1).

Selvityksen on tehnyt FM biologi Aija Degerman Sweco Finland Oy:n Oulun toimistosta.

Kuva 1. Selvitysalueiden sijainnit Pudasjärvellä.

2. Aineisto ja menetelmät

Luontoarvojen tarkastelussa on huomioitu arvokkaiden luontotyyppien esiintyminen (luonnonsuojelulaki 64 §, metsälaki 10 §, vesilaki 2. luku 11 §, uhanalaiset luontotyypit Kontula ja Raunio 2018 Suomen luontotyyppien uhanalaisuus -raportin mukaan), uhanalaiset lajit (Suomen lajien uhanalaisuus - Punainen kirja 2019-julkaisun mukaan), luontodirektiivin liitteen IV lajit, rauhoitetut lajit (luonnonsuojelulaki 74 §) ja muut luonnon monimuotoisuutta lisäävät kohteet.

Lähtötietoina selvityksessä on käytetty Ympäristöhallinnon, Maanmittauslaitoksen ja Metsäkeskuksen avoimia tietokantoja. Tietopyyntö Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokantaan (käyttörajoitettu aineisto) on tehty 15.8.2023.

Alueelle tehtiin maastokäynti 18.8.2023. Maastokäynnillä kierrettiin Varastotien, Postimiehentien ja Suojalinnantien välinen alue, eli Suojalinnan aluetta kuvan 1 merkittyjä selvitysalueita laajemmin.

3. Alueen yleiskuvaus

Alueet sijoittuvat Pudasjärven keskustan pohjoispuolelle Suojalinnan alueelle Kuusamontien ja Varastotien väliselle alueelle (alue 1 kuvassa 1 ja Kuva 2) sekä Postimiehentien ja Suojalinnantien väliselle alueelle (alue 2 kuvassa 1 ja Kuva 3). Varastotien varressa on teollisuusalue, jossa on halleja ja muuta teollisuusrakentamista (Kuva 4). Suojalinnantien varressa on omakotitaloalue. Varastotien, Postimiehentien ja Suojalinnantien asutuksen väliin jää yhtenäinen noin 2,8 ha kokoinen metsäalue.

Kuva 2. Selvitysalue 1 (ks. kuva 1) Kuusamontien ja Varastotien välisellä alueella. Ortokuva Maanmittauslaitos v. 2022.

Kuva 3. Selvitysalue 2 (ks. kuva 1). Suojalinnantien asutuksen ja Postimiehentien välissä on pieni metsäalue. Ortokuva Maanmittauslaitos v. 2022.

Suojalinnan alueen maaperä on hiekkamoreenia ja alue on pinnanmuodoiltaan tasaista. Suojalinnan alueella ei ole vesistöjä. Selvitysalueet sijoittuvat noin 600 m lijoen lampimuodostuman Ylilammen pohjoispuolelle. Joen ja Suojalinnan välinen alue on taajama-aluetta.

Kuva 4. Varastotien teollisuusaluetta. Taustalla näkyy Kuusamontie.

4. Kasvillisuus ja luontotyypit

Kuusamontien ja Varastotien välisellä alueella (alue 1 kuvassa 1) on harvennettua tuoreen kankaan männikköä (Kuva 5). Puusto on melko nuorta (< 50 v.) ja metsäkasvillisuus on tavanomaista. Suopursu kasvaa aluskasvillisuudessa runsaana.

Postimiehentien ja Suojalinnantien omakotitalojen pohjoispuolella (alue 2 kuvassa 1) on kuivahkoa ja tuoretta mäntypuustoista kangasmetsää. Puustoa on harvennettu. Iältään puusto on 30–50-vuotiasta. Kasvillisuus on tavanomaista kangasmetsien lajistoa.

Kuva 5. Alue 1 (ks. kuva 1) Varastotien ja Kuusamontien välissä on harvennettua mäntymetsää. Kuva Varastotieltä luoteeseen. Kuvan rakennukset ovat teollisuusrakennuksia osoitteessa Varastotie 3 ja 5.

Kuva 6. Alueella 2 (ks. kuva 1) Suojalinnan omakotitalojen, Postimiehentien ja Varastotien välisellä alueella on harvennettua männikköä. Kuva Postimiehentieltä Varastotien suuntaan. Kuvassa näkyvä rakennus on osoitteessa Varastotie 14.

5. Linnusto ja muu eläimistö

Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokannassa ei ole havaintoja linnuista tai eläimistä selvitysalueelta. Tietokannassa on lintuhavaintoja Kuusamontien länsipuolelta huoltoaseman pihasta, jossa on vuonna 2020 nähty räystäspääsky, varpunen ja västäräkki. Räystäspääsky ja varpunen ovat erittäin uhanalaisia (EN) ja västäräkki on silmälläpidettävä (NT) laji.

Pudasjärvi sijaitsee poronhoitoalueella. Suojalinnan alueen nisäkäslajistoon voivat kuulua lähinnä piennisäkkäät ja orava.

Selvitysalueella ei ole luontodirektiivin liitteen IVa lajeille liito-oravalle, viitasammakolle tai lepakoille sopivaa tai tyypillistä ympäristöä.

6. Natura-alueet, suojelualueet ja muut arvokkaat alueet ja kohteet

Lähin Natura-alue on Pudasjärvi (FI1103819, SAC, SPA). Etäisyyttä Natura-alueelta Suojalinnan alueelle on noin 1,1 km. Pudasjärvi on lijoen järvilaajentuma/hyvin lyhytviipymäinen järvi. Pudasjärven suistosaaristossa on sisämaan tulvaniitty- ja tulvametsäalue, joka laajuudessaan on merkittävä. Järven pohjoisrantaa hallitsevat hiekkaiset rannat. Tulvaniityt ja -metsät vaihtuvat ilman selviä rajoja luhtanevoihin ja pensaikkoluhtiin. Tulvametsät ovat paikoin hyvin reheviä. Pudasjärven lintuvesialueen pesimälinnusto on melko edustava koostuen kosteikoille tyypillisistä lajeista. Muuttoaikoina Pudasjärven suistoalue on alueellisesti merkittävä muuttolintujen levähdysalue. Pudasjärvi on lintuvesiensuojeluohjelmassa luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Natura-alueen koko on 548 ha. Natura-alueella on useita yksityismaan luonnonsuojelualueita.

Selvitysalueen läheisyydessä ei ole kansainvälisesti (IBA), valtakunnallisesti (FINIBA) tai maakunnallisesti (MAALI) arvokkaita lintualueita (BirdLife Suomi).

Lähin pohjavesialue on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue Auralankangas-Riekinkangas noin 2 km etäisyydellä alueelta.

Alueen läheisyydessä ei ole geologisesti arvokkaita muodostumia.

7. Selvitysalueiden huomioitavat luontoarvot

Selvitysalueet ovat teollisuusalueen, teiden ja asutuksen väliin jääneitä pieniä talousmetsinä hoidettuja metsäalueita. Puusto on nuorta eikä alueilla ole lahopuustoa tai huomioitavaa lajistoa, vaan kasvillisuus on tavanomaista metsäkasvillisuutta. Alueilla ei ole erityisiä huomioitavia luontoarvoja. Selvitysalueilla tai niiden lähiympäristössä ei ole luonnonsuojelulain (64 §), vesilain (2. luku 11 §) tai metsälain (10 §) mukaisia luontotyyppejä eikä alueilla esiinny uhanalaisia tai muita huomionarvoisia luontotyyppejä.

Suojalinnan alueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole havaintoja luontodirektiivin liitteen IV, uhanalaisista, silmälläpidettävistä, rauhoitetuista tai muista huomionarvoisista lajeista Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokannassa (tietopyyntö käyttörajoitettuun aineistoon 8/2023) eikä niitä maastokäynnilläkään havaittu.

8. Vieraslajit

Selvitysalueilla ei havaittu vieraslajeja, mutta Suojalinnantien varressa kasvaa puutarhajätteistä karanneena komealupiinia ja viitapihlaja-angervoa. Molemmat ovat kansallisesti haitalliseksi säädettyjä vieraslajeja (vieraslajit.fi). Maastokäynnin havainnot lajeista on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 7).

Kuva 7. Maastokäynnin 18.8.2023 vieraslajihavainnot alueelta.

9. Yhteenveto ja suositukset

Selvitysalueiden ja laajemmin Varastotien varren teollisuusalueen metsäluonto on talousmetsänä hoidettua harvennettua männikköä, jossa ei ole erityisiä luontoarvoja tai huomioitavaa kasvilajistoa. Luontoselvityksessä ei anneta suosituksia luontoarvojen huomioimiseksi. Teollisuusalueen tienvarsien reunametsät antavat näkösuojaa (myös melu, pöly, valo) teollisuusalueelta Suojalinnantien sekä Postimiehentien itäpuolen asutuksen suuntaan. Kuusamontien varressa reunametsät rajaavat näkymiä Kuusamontieltä teollisuusalueelle. Puustoa on näiden syiden vuoksi hyvä alueella säilyttää.

10. Lähteet

Geologian tutkimuskeskus, Maankamara, karttapalvelu osoitteessa:
<https://gtkdata.gtk.fi/maankamara/> (sivustolla vierailtu 2.10.2023)

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Metsäkeskus, Erityisen tärkeät elinympäristökuviot. Karttapalvelu osoitteessa:
<https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a29ae4c4eb7240f0895d4ff93f04df1c> (sivustolla vierailtu 2.10.2023)

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskus.

Kontula, T. ja Raunio, A. 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Suomen ympäristökeskus, Natura-alueet, karttapalvelu osoitteessa:
<https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a> (sivustolla vierailtu 2.10.2023)

Suomen ympäristökeskus, Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus, Vesikartta, vesien tila. Karttapalvelu osoitteessa:
https://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikarttaviewers/Html5Viewer_2_11_2/Index.html?configBase=http://paikkatieto.ymparisto.fi/Geocortex/Essentials/REST/sites/VesikarttaKansa/viewers/VesikarttaHTML525/virtualdirectori/Resources/Config/Default&locale=fi-FI (sivustolla vierailtu 2.10.2023)

Vieraslajiportaali osoitteessa: vieraslajit.fi (sivustolla vierailtu 3.10.2023)

Ympäristökarttapalvelu Karpalo, osoitteessa:
<https://wwwp2.ymparisto.fi/karpaloHtml5/html5viewer/?configBase=https%3a%2f%2fwwwp2.ymparisto.fi%2fkarpaloHtml5%2fh5cfq%2f5jv2bT6Mv6a223nUT> (sivustolla vierailtu 2.10.2023)